Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet



Eduskunnan talousvaliokunta

**Lausunto**
25.1.2023

Asia: asiantuntijalausunto talousvaliokunnan kokoukseen 26.1.2023, HE 320/2022 vp

**Lausunto hallituksen esityksestä (HE 320/2022 vp) eduskunnalle sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikaisia voittoveroja koskevaksi lainsäädännöksi**

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että hallituksen esitys täyttää riittävässä määrin korkeisiin energiahintoihin liittyvistä hätätoimenpiteistä annetun neuvoston asetuksen 2022/1854 (EU-asetus) vaatimukset markkinatulojen ylärajan ja väliaikaisen solidaarisuusmaksun osalta. Vaatimukset markkinatulojen ylärajalle on asetettu EU-asetuksen kansallisia kriisitoimia koskevan 8 artiklan mukaisesti. Ehdotettujen toimenpiteiden tavoitteena on rahoittaa toimia EU-asetuksen 10 ja 17 artikloiden mukaisesti sähkön ja energian loppuasiakkaita korkeiden hintojen lieventämiseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että hallituksen esityksen kaavailema tuottokertymä sähköliiketoiminnoille asetettavan lisäveron osalta ylittyy merkittävästi siitä, mitä EU-asetus edellyttää kerättävän markkinatulojen ylärajan ylittävältä osin. Epäsuhta johtuu osin soveltamisajan pituudesta sekä osin sähkönhinnassa tapahtuneista muutoksista.

EU-asetuksen mukaan ylituotto tulee leikata 1.12.2022.-30.6.2023 väliseltä ajalta, kun taas ehdotuksen mukainen soveltamisaika olisi koko verovuosi 2023. Ehdotuksen mukaisen tuottokertymän on arvioitu olevan 500 miljoonan ja 1,3 miljardin välillä, kun taas EU-asetus edellyttämään markkinatulon ylittävää tuottoa näyttäisi syntyvän ainoastaan joulukuussa 2022. Alkuvuoden halvan pörssisähkön ja sähkönhinnan näkymien vuoksi, sähkön kuukausittaisen keskihinta ei näytä ylittävän 180 euron megawattituntihintoja vuonna 2023. Näin ollen EU-asetuksen ylituoton määrä jäisi jonkin verran ehdotuksessa sähköliiketoiminnan lisäverolla kaavaillun tuoton alarajan alapuolelle.

Lisäksi, kun huomioidaan, että Ruotsi odottaa keräävänsä omalla kansallisella mekanismillaan 25 miljoonaa euroa ja Tanska puolestaan 0-40 miljoonaa, eikä Viron ole tarkoitus EU-asetuksen perusteella leikata tuottoja, vaan asettaa investointivelvoite uusiutuvalle sähkön tuotannolle, on ehdotuksen mukainen tuotto-odotus Suomen kilpailukyky huomioiden ylimitoitettu ja sitä tulisikin maltillista EU-asetuksen vaatimusten mukaiseksi.

EU-asetuksen mukaisen solidaarisuusmaksun täytäntöönpanon osalta työ- ja elinkeinoministeriö pitää esitystä tarkoituksenmukaisena.

Elina Hautakangas
Erityisasiantuntija